

NORGES HØYESTERETT

Den 28. juni 2012 avsa Høyesterett dom i

HR-2012-01330-A, (sak nr. 2012/656), straffesak, anke over dom,

Den offentlige påtalemyndighet

(førstestatsadvokat Jørn Maurud)

mot

A

(advokat Trygve Staff)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Webster**: Saken gjelder straffutmåling ved forsøk på overlagt drap.
- (2) A ble 5. september 2011 satt under tiltale av Oslo statsadvokatembeter for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd, jf. § 49 – forsøk på overlagt drap, straffeloven § 227 første straffalternativ – trusler, og straffeloven § 390 a – forstyrrelse av en annens fred ved skremmende eller plagsom opptreden.
- (3) Oslo tingrett avsa dom 4. november 2011 med slik domsslutning:

"A født 08.07.1981 er dømt for overtredelse av straffeloven § 233 første og andre ledd, jf. strl § 49, § 227 første straffalternativ og § 390 a, jf. straffeloven § 62 og § 63 andre ledd til fengsel i ti år.

Varetekt kommer til fradrag med 254 dager.

Han er videre dømt til å betale oppreisning til B med kr 150 000 og erstatning med kr 156 342 innen to uker fra forkynning.

Beslaglagt minnepenn er inndratt i medhold av straffeloven § 37 d."
- (4) A anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for forsøket på overlagt drap og truslene. Dessuten ble det anket over straffutmålingen.

- (5) Borgarting lagmannsrett avsa dom 13. mars 2012 med slik domsslutning:

"A, født 8. juli 1981 dømmes for overtredelse av straffeloven § 233 første og annet ledd, jf. § 49, og straffeloven § 227 første straffalternativ, samt for det forhold som er rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom av 4. november 2011, til en straff av fengsel i 8 – åtte – år.

Til fradrag i straffen går 381 dager for utholdt varetektsfengsel."

- (6) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett over lagmannsrettens straffutmåling.
- (7) *Jeg er kommet til at anken må tas til følge.*
- (8) Domfelte er født og oppvokst i X. Familien flyttet til Y hvor A jobbet som journalist. I 2007 kom han, via internett i kontakt med fornærmede. Hun hadde bodd i Norge siden 2002. De fikk et forhold, og fornærmede besøkte domfelte i Y. Høsten 2010 besluttet fornærmede å avslutte forholdet. I januar 2011 kom domfelte til Norge. Selv om fornærmede ga uttrykk for at forholdet var over, fortsatte domfelte sin pågåenhet. I februar 2011 sendte han blant annet en rekke SMSer og MMSer av skremmende og plagsom karakter. Skyldspørsmålet for dette forholdet ble rettskraftig avgjort ved tingrettens dom.
- (9) Den 1. mars 2011 kom domfelte til fornærmedes leilighet noe før klokken ti. Fornærmede ble forskrekket og redd og ba domfelte gå. Han ønsket imidlertid en forklaring på hvorfor hun ikke lenger ville være sammen med ham. Hun ville ikke besvare dette, men gjentok at han skulle gå. Domfelte sendte en SMS til en venn i Syria hvor han forklarte at han ville drepe fornærmede og seg selv for å hevne seg og redde æren.
- (10) På kjøkkenet fant han en spiss kniv med små tagger. Han ropte til fornærmede at han skulle drepe henne. Krangelen mellom dem fortsatte. Fornærmede ba gjentatte ganger om at domfelte skulle forlate leiligheten, og sa at de eventuelt fikk snakke utenfor. Da hun skulle til å gå ut, tok tiltalte henne i håret og dro henne tilbake inn i stuen og stakk henne med kniv flere ganger i brystet, mageregionen og hoftene slik at hun ble påført livstruende skader. Klokken var da blitt cirka kvart på tolv. Fornærmede var på dette tidspunktet i telefonisk kontakt med en venninne, som ringte nødnummeret da hun hørte hva som skjedde. Da domfelte sluttet å stikke, ba fornærmede om å få ringe etter hjelp. Domfelte nektet dette og sa hun skulle ligge der og dø. Men da fornærmede sa at de skulle være sammen fra nå av, lot han henne ringe nødnummeret. Der fikk hun beskjed om at politi og ambulanse alt var på vei.
- (11) Fornærmede ble akuttoperert og det ble avdekket flere alvorlige stikkskader. Ett stikk gikk inn rett over navlen og ett cirka ni centimeter under venstre bryst. Det var skade på tarmene og mellomgulv, som ble sydd. Venstre lunge var punktert. Den alvorligste skaden var et stikk i hovedpulsåren, som førte til et stort blodtap og samling av blod ved bakre bukvegg. Dette stikket var dødelig, men hun ble reddet fordi hun kom raskt under behandling ved sykehuset.
- (12) Hun ble utskrevet fra sykehuset 13. mars 2011 med sykemelding til 1. april 2011. Hun måtte opereres på nytt 20. april 2011 på grunn av innsnevring og sammenvoksing på

tynntarm. Hun har senere hatt en del mageproblemer, søvnproblemer og noe sosial angst, samt forsinket studieprogresjon. I en periode gikk hun jevnlig til psykolog. Under ankeforhandlingen i lagmannsretten opplyste hun at hun stort sett hadde det bra.

- (13) På bakgrunn av bevisførselen og lagrettens svar la lagmannsretten til grunn at domfelte med overlegg forsøkte å drepe fornærmede.
- (14) Det skal utmåles straff for ett forsøk på overlagt drap, trusler og hensynsløs krenkelse av ro og fred ved skremmende og plagsom atferd. Drapsforsøket er det styrende elementet ved straffutmålingen.
- (15) Drapsforsøket ble begått 1. mars 2011, det vil si cirka ni måneder etter ikrafttredelsen av endringen av straffeloven 25. juni 2010, hvor det ble fastsatt strengere straffer for blant annet drap. Straffskjerpelse for forsøk på drap er ikke omtalt i forarbeidene, men økningen av straffenivået må – slik det blant annet er lagt til grunn i Rt. 2011 side 1717 avsnitt 31 – også gjelde for forsøk på de forbrytelsene straffskjerpelsen omfatter.
- (16) Av forarbeidene til den straffskjerpene lovendringen, Prop. 97 L (2009–2010) side 38, fremgår det at etter departementets syn bør straffen for et "ordinært" drap øke fra 10 års fengsel og i utgangspunktet ikke settes under 12 år. Overtredelse av § 233 annet ledd ble antydnet å burde ligge i området 14 til 18 års fengsel. Økningen for forsøk må reflektere dette.
- (17) Som for drap og drapsforsøk generelt, kan forsøk på overlagt drap ha svært forskjellig karakter og det kan bare i begrenset grad fastsettes en "normalstraff", jf. Rt. 2002 side 1451 på side 1456. Likevel er det noen avgjørelser som kan gi en viss veiledning om hva som var utgangspunktet for straffutmålingen ved forsøk på overlagt drap før straffskjerpingen 25. juni 2010. I Rt. 2009 side 1526, hvor det skulle utmåles straff for to forsøk på overlagt drap med skytevåpen som ledd i et gjengoppgjør, ble det i avsnitt 42 lagt til grunn at "det riktige utgangspunktet" for ett forsøk på overlagt drap av den aktuelle karakteren var åtte års fengsel. Den straffbare handlingen lå altså i tid før straffskjerpelsen sommeren 2010. Utgangspunktet i Rt. 2009 side 1526 er fulgt opp i Rt. 2011 side 1717 avsnittene 32 og 33. Også i denne saken var handlingen begått før den straffskjerpene lovendringen trådte i kraft, men i tråd med Rt. 2010 side 1340 ble det lagt til grunn at straffen skulle "skjerpes noe" sammenlignet med det tidligere nivået, se avsnittene 30 og 33. Etter avveining av de andre forhold han ble dømt for og øvrige straffutmålingsmomenter kom Høyesterett – som i saken idømte forvaring – til at en passende fengselsstraff ville vært ni år.
- (18) Overlegg er en særlig kvalifisert skyldform, og rettspraksis ved drapsforsøk under særdeles skjerpene omstendigheter vil derfor gi mindre veiledning enn praksis som direkte gjelder forsøk på overlagt drap.
- (19) På bakgrunn av rettspraksis om det tidligere straffenivået og signalene i forarbeidene om størrelsen på strafføkningen for gjennomførte drap, er jeg kommet til at utgangspunktet for straffutmålingen for et forsøk på overlagt drap nå bør ligge på ni års fengsel.
- (20) For så vidt gjelder individuelle straffutmålingsmomenter, viser jeg til at det er skjerpene at forholdet – herunder de truslene han er domfelt for – varte i omkring to timer. Forsvarer har anført at det er formildende at domfelte lot fornærmede ringe etter hjelp

etter at han hadde avsluttet drapsforsøket. Etter omstendighetene kan jeg ikke se at dette kan tillegges vekt. Først nektet han henne å ringe og sa hun skulle ligge der og dø. Etter omtrent seks minutter da hun ga uttrykk for at de skulle være sammen for fremtiden lot han henne ringe etter hjelp. Forsvareren har videre fremhevet at domfelte var svært skuffet over å bli avvist av fornærmede. Heller ikke dette kan få betydning ved straffutmålingen.

- (21) Jeg er kommet til at straffen i dette tilfellet må settes til ni års fengsel. Til fradrag i straffen kommer 488 dager for utholdt varetekt.
- (22) Jeg stemmer for denne

D O M:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 9 – ni – år.

Til fradrag i straffen går 488 – firehundredeogåttiåtte – dager for utholdt varetekt.

(23)	Dommer Tønder:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(24)	Dommer Endresen:	Likeså.
(25)	Dommer Falkanger:	Likeså.
(26)	Dommer Tjomsland:	Likeså.
- (27) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 9 – ni – år.

Til fradrag i straffen går 488 – firehundredeogåttiåtte – dager for utholdt varetekt.

Riktig utskrift bekreftes: